

Fr. Jesenovec

ZA NAŠE OSVOBOJENJE ZASLUŽNI MOŽJE

Čeprav je naš slovenski narod majhen po številu, vendar so tudi iz njegove srede izšli možje, ki so pripravljali in izvedli osvobojenje našega naroda izpod tuje avstroogrske nadvlade in zedinjenje s Srbi in Hrvati v samostojno državo Jugoslavijo. Poleg drugih mož naj se na tem mestu spomnimo predvsem treh, ki so za naše osvobojenje najbolj zaslužni. To so: dr. Janez Evangelist Krek, dr. Anton Bonaventura Jeglič in dr. Anton Korošec.

Krek je bil prvi med njimi. Vse njegovo dvajsetletno delovanje v slovenskem kulturnem, socialnem in političnem življenju je bilo prežeto z mislijo na enotno državo Jugoslovanov, čeprav v začetku samo v obsegu stare Avstro-Ogrske. Krek se je že od l. 1907 zavzemal za svobodo Jugoslovanov, o nji govoril v Ljubljani in na Dunaju ter pisal po listih in knjigah. Zlasti pa se je izkazal za odločnega Jugoslovana v teku svetovne vojne in je l. 1917 sestavil tako imenovano »majsko deklaracijo«, da ga imenujemo »očeta majske deklaracije«. V nji se je Jugoslovanski klub na Dunaju izrazil za samostojno Jugoslavijo, za enkrat še pod habsburškim žezlom. Pa Kreku ni bilo dano učakati našo svobodo, kajti leto dni pred osvobojenjem je 8. oktobra 1917 umrl.

Ali njegova smrt ni zaustavila slovenskega navdušenja za Jugoslavijo. Krekovo dediščino je prevzel dr. Anton Korošec, ki je na Krekovem grobu imel govor, v katerem je zaklical vsem Slovencem in Jugoslovanom: »Dvignite glave, kajti približuje se vaše odrešenje!« Korošec je bil izpolnjevalec Krekove oporoke, saj je bil prav on tisti, ki je v dunajski zbornici prebral »majsko deklaracijo«. Za to deklaracijo je slovensko ženstvo pobralo po Krekovi smrti do marca 1918 nič manj kot 200.000 podpisov. In ko so se jeseni l. 1918 začela mirovna pogajanja, je Korošec izjavil na Dunaju, da Avstrija nima več pravice govoriti v imenu Jugoslovanov.

Nadškoj dr. Jeglič pa je oba, Kreka in Korošca, odlično podpiral kot najvišji cerkveni knez na Slovenskem. Tudi dr. Jeglič je bil vseskozi vnet za Jugoslavijo. Saj je znano, da je v boju za majsko deklaracijo to sam prvi podpisal, čeprav je vedel, da mu bodo na Dunaju ta podpis šteli za veleizdajo. Pa se ni prav nič bal in odločno je šel v boj za pravice slovenskega naroda.

Draga mladina! Spoštuj te može, ki so veliki v svojih delih za našo svobodo, saj uživaš sadove njihovega truda! Za vzor naj ti bodo, pa boš hodila po pravih potih v srečo svojemu narodu in kraljevini Jugoslaviji!